

Organ	Landstingsfullmäktige
Plats	Fullmäktigesalen, Stadshuset, Västerås
Tidpunkt	Onsdagen den 18 november 2015

§ 113 Sammanträdet öppnas

Glenn Andersson, fullmäktiges ordförande hälsar ledamöter, ersättare och åhörare välkomna till dagens sammanträde.

I anledning av terrordåden i Paris den 13 november gör ordföranden en kort betraktelse. Fullmäktige hedrar därefter alla som drabbats av den gångna veckans attacker i Paris och i övriga världen med en tyst stund.

Landstinget Västmanlands kostförvaltning har vid ett flertal tillfällen uppmärksamats för sitt nya patientmatssystem och har nu senast tilldelats Götapriset. Tommy Levinsson, ordförande i kostnämnden, och Glenn Andersson gratulerar Kristina Lönn, förvaltningschef och Marcus Jonasson, verksamhetschef till det fina priset.

Ordföranden förklarar sammanträdet formellt öppnat klockan 09:30.

§ 114 Närvaro

Bil 1 Närvaron kontrolleras genom att ledamöterna loggar in i mötessystemet.

Ordföranden föreslår fullmäktige att ledamöter och ersättare får träda i och ur tjänst under sammanträdets gång. Fullmäktige godkänner ordningen.

I ärendet yttrar sig

Gunnar Björnstad (M).

§ 115 Utseende av två justerare att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll

Fullmäktige beslutar

1. Birgitta Andersson (C) och Helena Hagberg (FP) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll onsdagen den 25 november 2015 klockan 08:30 i Landstingshuset.

§ 116 Avsägelse av uppdrag

- a) Karolina Myllergård (S), Västerås, har i skrivelse inkommen 2015-10-30 anhållit om befrielsen från uppdraget som ledamot i beredningen för invånardialog (LTV 151418).
- b) Johanna Skottman (S), Surahammars kommun, har i skrivelse inkommen 2015-11-10 anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot och tillika förste vice ordförande i patientnämnden (LTV 151474).
- c) Mattias Bark (S), Köpings kommun, har i skrivelse inkommen 2015-11-13 anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot i beredningen för invånardialog (LTV 151495).

- d) Per Carlesson (S), Köpingskommun, har i skrivelse inkommen 2015-11-16 har anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot i beredningen för regional utveckling (LTV 1514XX).

Fullmäktige beslutar

1. Anhållan under punkt a) - c) beviljas.
2. Informationen under punkt d) noteras.

§ 117 Anmälningar från länsstyrelsens protokoll

- a) Länsstyrelsen har, till fullmäktiges östra valkrets, som ny ledamot efter Miriam Dunder (S), Västerås kommun utsett Ann-Kristin Lindgren tidigare Karlsson (S), Sala kommun och som ny ersättare efter Ann-Kristin Lindgren utsett Robert Ringvall (S), Västerås kommun (LTV 1514).
- b) Länsstyrelsen har som nya ersättare efter Sigge Synnergård (FP), Halstahammars kommun utsett, till landstingsfullmäktiges östra valkrets, Jesper Brandberg (FP), Västerås kommun och, till landstingsfullmäktiges västra valkrets, Torsten Källberg (FP), Västerås kommun (LTV 151355).

§ 118 Anmälningsärenden

- a) Protokoll från sammanträde i kollektivtrafiknämnden 2015-08-25 och 2015-09-28.
- b) Ägaraktivitet Folk tandvården V AB - Treårsplan Kontokredit Investering.
- c) Rapport Invest o Låneram 2016 2017 2018 AB VL.

Fullmäktige beslutar

1. Anmälningsärendena läggs till handlingarna.

§ 119 Handläggning av motioner

- a) I motion inkommen 2015-11-02 yrkar Helena Hagberg, Ida Lindh, Bengt-Åke Nilsson, Anita Lilja Stenholm och Lars Alderfors (samtliga FP) att fullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag att se över och öka kunskapen och medvetenheten hos Folk tandvårdens medarbetare om våld i nära relationer. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande (LTV 151432).
- b) I motion inkommen 2015-11-06 yrkar Barbro Larsson (C) att landstinget tar fram en handlingsplan för dem som varit långtidssjukskrivna på deltid med förtidspension eller sjukbidrag. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande (LTV 151456).

Fullmäktige beslutar

1. Informationen noteras.

Ärenden beredda av Landstingsstyrelsen

§ 120 Revidering av budget i Landstingsplan 2016 - 2018

LTV 150695

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har utifrån regeringens budgetförslag samt bedömningen av skatteunderlagets utveckling tagit fram nya planeringsförutsättningar (Ekonomi Nytt nr 14 och 16, 2015).

Tabellen nedan visar hur bedömningen av uppräkningsfaktorerna av skatteunderlaget förändrats jämfört med den prognos som såg till grund för antagen Landstingsplan och budget i juni 2015.

Procentuell förändring	2014	2015	2016	2017	2018
SKL*, oktober 2015	3,2	4,7	5,4	4,4	4,6
SKL, april 2015	3,2	5,0	5,4	4,3	4,2
SKL, oktober 2014	3,5	4,8	5,1	4,8	4,5
Regeringens bedömning september 2015	2,9	5,0	5,3	5,2	4,7

*) SKL – Sveriges kommuner och landsting

Det är framförallt utvecklingen på arbetsmarknaden och förslagen i regeringens budgetproposition som föranlett SKL att revidera prognosen för skatteunderlagets utveckling.

Sysselsättningen har under sommaren utvecklats lite svagare än vad som låg till grund för SKLs förra prognos. Det innebär något mindre ökning av arbetade timmar i år.

Flera av förslagen i höstens budgetproposition har betydelse för skatteunderlagstillväxten. Förslaget om extratjänster innebär större ökning av sysselsättningen både 2016, 2017 och 2018. Flera förslag påverkar utbetalningar av arbetsmarknadsunderstöd och utbildningsbidrag och drar upp dessa inkomster, främst 2016. Dessutom beräknas höjningen av grundnivån i föräldraförsäkringen och slopandet av den borte gränsen i sjukförsäkringen öka inkomsterna av dessa ersättningar. Höjningen av grundavdragen för pensionärer håller tillbaka skatteunderlaget 2016, men effekterna på landstingens och kommunernas ekonomi neutraliseras genom motsvarande höjning av utjämningsbidraget. I regeringens budgetförslag ingår också förändringar av statsbidragen.

I tabellen nedan framgår förändringar av intäkter och i kostnader jämfört med antagen budget i juni. I förändringen ingår en satsning på primärvården på 15 miljoner.

	2016	2017	2018
Förändring av intäkter			
Skatteintäkter	-40,8	-38,0	-14,9
Generella statsbidrag (Regeringen förstärker engångsvis hälso- och sjukvården med 1 000 miljoner 2016. Från 2017 ingår bidraget i utjämningsystemet och uppgår till 500 miljoner per år)	58,3	63,2	95,5

Professionsmiljarden	26,8	26,8	26,8
Förstärkning kvinnosjukvården ingår i antagen landstingsplan. Tillkommande 2016 är de medel som kommer att förskottsutbetalas 2015 men användas 2016.	5,3		
Summa ökade intäkter	49,6	52,0	107,4
Förändring av kostnader			
Satsning primärvården	-15,0	-15,4	-16,0
Kostnadsfri mammografi 40 – 74 år från 1 juli 2016	-2,6	-5,5	-5,5
Tandvårdssatsningen		-7,5	-15,0
Satsningar enligt professionsmiljarden, förutsatt statsbidrag	-26,8	-26,8	-26,8
Satsningar kvinnosjukvården förskottsutbetalningen 2015, förutsatt statsbidrag	-5,3		
Summa ökade kostnader	-49,7	-55,2	-63,3
Skillnad mellan ökade intäkter och ökade kostnader *	-0,1	-3,2	44,1

*) Regleras mot posten Buffert/Egentligt oförutsett i anslaget till landstingsstyrelsens förfogande.

I ärendet yttrar sig

Denise Norström (S), Tomas Högröm (M), Birgitta Andersson (C), Helena Hagberg (FP), Maria Andersson Liljedahl (SD), Malin Gabrielsson (KD), Hans Jansson (V), Kenneth Östberg (S), Maria Dellham (M), Gunnar Björnstad (M), Andreas Porswald (MP)

I ärendet yrkar

Denise Norström (S) med flera bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Birgitta Andersson (C) att till beslutsmening 1. "Förslaget till revidering av intäkter och kostnader enligt ovan fastställs" läggs till "förutsatt statsbidrag".

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det framställts ett tilläggsyrkande och föreslår följande propositionsordning. Landstingsstyrelsens förslag till beslut, beslutsmening 1, ställs mot Birgitta Anderssons tilläggsyrkande och därefter ställs landstingsstyrelsens förslag till beslut, beslutsmening 2 och 3, mot avslag. Fullmäktige godkänner ordningen. Ordföranden konstaterar att fullmäktige beslutat enligt Birgitta Anderssons tilläggsyrkande avseende beslutsmening 1 och enligt landstingsstyrelsens förslag avseende beslutsmening 2 och 3.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Förslaget till revidering av intäkter och kostnader enligt ovan fastställs, förutsatt statsbidrag.
2. Anslaget till landstingsstyrelsens förfogande justeras enligt ovan.
3. Landstingsstyrelsen får i uppdrag att revidera budgetdelen i Landstingsplan 2016 -2018 enligt nu fattade beslut.

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) avstår från att delta i beslutet.

Protokollsanteckning

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Åsa Coenraads, Mikael Andersson-Elfgrén, Silvana Enele Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Carina Sjölund, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Birgitta Andersson, Magnus Ekblad, Eleonor Westlund, Barbro Larsson (samtliga C); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Bil 2

§ 121 Barnkonventionen 2016-2018

LTV 151375

Sammanfattning

Programmet för Barnkonventionen beskriver hur Landstinget Västmanland ska arbeta för att förverkliga barnkonventionens mål. I programmet framgår vilka konventionens styrande artiklar är samt de mål som är kopplade till dessa artiklar.

Beskrivning av ärendet

Programmets syfte är att ge samtliga landstingsfinansierade verksamheter samma utgångsläge och mål för arbetet med Barnkonventionen.

Barnkonventionen beskriver rättigheterna för barn och unga upp till 18 års ålder och består av 54 artiklar. Fyra av artiklarna räknas som grundläggande principer som beskriver konventionens barnsyn. Samtliga medarbetare ska på sikt ha kunskap om Barnkonventionen och de fyra grundläggande principerna.

Programmet innehåller fyra målområden som utgår från de fyra grundläggande artiklarna:

- Barns rättigheter (artikel 2)
Mål: Inget barn får kränkas eller diskrimineras i de landstingsfinansierade verksamheterna.
- Barns bästa (artikel 3)
Mål: I alla beslut där barn, direkt eller indirekt, är berörda ska hänsyn tas till barnets bästa.
- Barns rätt till liv och utveckling (artikel 6)
Mål: Alla barn som är närstående ska uppmärksammas och få den information, råd och stöd de har rätt till.
- Barnets inflytande (artikel 12)
Mål: Landstinget Västmanland ska ha en miljö anpassad för barns behov överallt där barn vistas.

Invånarperspektiv

Föreslaget beslut kommer att få positiva konsekvenser för barnen som invånare eftersom det är vetenskapligt fastställt att barn som inte uppmärksammas påverkas negativt.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Att införliva Barnkonvention i verksamheterna kommer att kräva engagemang och tid vilket får anpassas efter olika verksameters möjligheter att avsätta resurser. Det finns idag medel avsatt för arbetet på en strategisk nivå motsvarande 1.0 tjänst.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra miljökonsekvenser.

Uppföljning

Konventionen ska återkommande tas upp i olika sammanhang för att kunskapen ska hållas levande. Årlig redovisning ska ske i ett så kallat Barnbokslut.

I ärendet yttrar sig

Barbro Östling (S), Ingvar Nordén (KD), Karin Thorborg (V), Anita Lilja-Stenholm (FP) och Åsa Coenraads (M).

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Programmet "Barnkonventionen Landstinget Västmanland" antas, att gälla från 2016-01-01.

§ 122 Trafikförsörjningsprogram för Västmanland

KTM 140177

Ärendet inleds av Maria Linder, förvaltningschef för kollektivtrafikförvaltningen.

Sammanfattning

Enligt kollektivtrafiklagen, som trädde i kraft 2012-01-01, ansvarar Kollektivtrafikmyndigheten för att upprätta och fastställa regionalt trafikförsörjningsprogram. Trafikförsörjningsprogrammet utgör den långsiktiga strategiska planeringen för den regionala kollektivtrafiken.

Beskrivning av ärendet

Det är lagstiftarens intentioner att trafikförsörjningsprogrammet ska revideras en gång under varje ny mandatperiod. Det här reviderade programmet omfattar även i fortsättningen fem övergripande mål. Dessutom innehåller programmet en beskrivning av nuläget och framtida utmaningar, med behovet av framtida trafik samt bedömningar av hur detta svarar mot de övergripande målen för kollektivtrafiken i Västmanland och andra samhällsmål. Det innehåller även en beskrivning av myndighetens hållning till det kommersiella marknadstillträdet.

Samråd

Kollektivtrafikmyndigheten har ett nära samarbete och kontinuerlig dialog med länets kommuner. Förutom tjänstemannamöten och kontakter av nästan daglig karaktär samlas politiker och tjänstemän i så kallade länsdelssamråd två gånger per år. Samråd sker även i den politiska beredning som sammanträder inför varje

nämndmöte. Även samråd med angränsande län sker kontinuerligt kring olika aktuella frågor.

Remiss

Förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram har skickats ut på remiss till ett fyrtiotal intressenter. Totalt inkom 21 svar, vilka har beaktats i det föreliggande förslaget till landstingsfullmäktige.

Invånarperspektiv

Ambitionen i programmet är att tillgänglighets-, miljö och trygghetsaspekterna samt resenärsperspektivet och infrastruktur ska vara integrerade delar av kollektivtrafiken i länet.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

De ekonomiska förutsättningarna samt uppföljning är också en viktig del av programmet. Planering och genomförande av den allmänna och linjelagda kollektivtrafiken handläggs av kollektivtrafikmyndigheten och turutbudet anpassas efter förvaltningens tilldelade budgetram.

Respektive kommun står för sina kostnader av den inomkommunala trafiken och eventuella tillköp.

Miljökonsekvenser

Trafikförsörjningsprogrammet har vid genomförande av målen positiv miljöpåverkan. Detta sker framförallt när människor åker kollektivt och allt fler väljer det kollektiva resandet. Det övergripande målet Långsiktigt hållbar resa tar avstamp i trafikens miljöeffekter. Målet uppnås främst genom förverkligande av delmålen. Samtliga delmål ska vara genomförda senast år 2030. Strategier för att nå målet och delmålen hanteras i den årliga Verksamhetsplanen/Förvaltningsplanen och i Trafikplaner.

Uppföljning

Myndigheten är skyldig att årligen ge ut en rapport som beskriver utvecklingen av kollektivtrafiken. Dokumentet ska visa på om myndigheten går åt rätt håll utifrån samtliga uppsatta mål och delmål i Trafikförsörjningsprogrammet. Resultatet mäts dels mot föregående år och dels mot året före det år som myndigheten bildades (2012).

I ärendet yttrar sig

Tommy Levinsson (S), Tomas Högström (M), Jenny Landernäs (M), Bengt-Åke Nilsson (FP), Maria Andersson Liljedahl (SD), Malin Gabrielsson (KD), Birgitta Andersson (C), Karin Thorborg (V), Andreas Porswald (MP), Hans Strandlund (M) och Gunnar Björnstad (M).

I ärendet yrkar

Jenny Landernäs (M) framställer följande tilläggsyrkanden.

1. Betydelsen av utbyggnad av E 18/E 20 till motorväg genom hela länet behöver lyftas fram för att ha möjlighet att nå målen vad gäller tillgänglighet och miljö. Europavägnätet är inte bara en bilfråga, det är i allra högsta grad en fråga för kollektivtrafiken både i dag och i morgon.

2. En skrivning bör införas om vikten av att kollektivtrafiken måste framföras med fordon som är utrustade med modern teknik för att underlätta arbets- och skolpendling. Smarta tjänster som underlättar den helt riktiga intentionen att kollektivtrafiken binder ihop skol- och arbetsmarknad samt arbete och fritid. Arbetsdagen ska vara möjlig att starta när man kliver ombord.

Tomas Högström (M) framställer följande tilläggsyrkanden.

1. Långsiktigt är det betydelsefullt att det i trafikförsörjningsprogrammet framgår att länet har som långsiktigt mål att spårkapaciteten till Stockholm byggs ut till fyrspar.
2. Det är av största vikt att tiderna för arbetspendling efter Mäljarbanan kortas. En viktig del i detta arbete är att antalet stopp mellan nodstäderna begränsas.

Birgitta Andersson (C) framställer följande tilläggsyrkande.

1. Trafikförsörjnings-programmet sidan 27 ska kompletteras med det följande "För att möta mål-konflikten krävs samverkan och samordning, exempelvis av skolskjuts. Genom att öka integreringen av kollektivtrafik och skolskjuts skapas incitament för en högre beläggning på bussarna som trafikerar glesbygden."

Tommy Levinsson med flera yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag samt till Birgitta Anderssons tilläggsyrkande.

Bengt-Åke Nilsson yrkar bifall landstingsstyrelsens förslag samt till Jenny Landernäs och Tomas Högströms tilläggsyrkanden.

Maria Andersson Liljedahl med flera yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag samt till Jenny Landernäs tilläggsyrkanden.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det framställts fem tilläggsyrkanden och föreslår följande propositionsordning. Tilläggsyrkandena ställs vart och ett mot avslag och därefter ställs landstingsstyrelsens förslag mot avslag. Fullmäktige godkänner ordningen.

Ordföranden konstaterar att fullmäktige avslagit Jenny Landernäs första och andra tilläggsyrkande varpå votering begärs avseende tilläggsyrkande två.

Följande omröstningsordning meddelas av ordföranden. Den som vill rösta för avslag av Jenny Landernäs andra tilläggsyrkande röstar ja och den som vill rösta för Jenny Landernäs andra tilläggsyrkande röstar nej. Fullmäktige godkänner ordningen.

Bil 3

När omröstningen avslutats har ja vunnit med 39 röster mot nej med 36 röster. *Det kan noteras att vid omröstningen fungerade inte voteringsdosan på plats 13, Ann-Kristin Lindgrens (S). Hon meddelar att hon röstar ja.* Ordföranden finner att fullmäktige beslutat att avslå även Jenny Landernäs tilläggsyrkande två.

Ordföranden konstaterar vidare att fullmäktige avslagit Tomas Högströms första och andra tilläggsyrkande och att fullmäktige bifallit Birgitta Anderssons tilläggsyrkande.

Fullmäktigesbeslut

1. Förslaget till Trafikförsörjningsprogram för Västmanland godkänns med följande tillägg på sidan 27: För att möta mål-konflikten krävs samverkan och samordning, exempelvis av skolskjuts. Genom att öka integreringen av kollektivtrafik och skolskjuts skapas incitament för en högre beläggning på bussarna som trafikerar glesbygden.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enele Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M) reserverar sig enligt bilaga.

Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Birgitta Andersson, Magnus Ekblad, Hamse Omar, Barbro Larsson (samtliga C); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Jenny Landernäs tilläggsyrkande ett och två.

Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP) reserverar sig till förmån för Tomas Högströms tilläggsyrkande ett och två.

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) reserverar sig till förmån för Jenny Landernäs tilläggsyrkande ett och två.

§ 123 Prisjustering för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvården Västmanlands sjukhus

LTV 151376

Styrelsen för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvården Västmanlands sjukhus begär ett fastställande av prisjustering i enlighet med förändrade nationella referenspriser med anledning av att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) den 15 januari 2016 reviderar de åtgärder som omfattas av den nationella referensprislistan.

Omräkning av referenspriserna har skett med index, och en genomgång och kvalitetssäkring av referenspriserna för implantatkomponenter har skett. Nytt ikraftträdande blir den 15 januari årligen framöver.

Styrelsen för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvården Västmanlands sjukhus föreslår också en justering av priset för de åtgärder som inte omfattas av den nationella referensprislistan, så kallade lokala åtgärder, enligt TLV:s justering av åtgärden "Basundersökning och diagnostik utförd av tandläkare".

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Prislistan för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvården Västmanlands sjukhus fastställs till gällande nivå för den nationella referensprislistan från och med 2016-01-15.
2. Prisjustering för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvården Västmanlands sjukhus fastställs för lokala åtgärder från och med 2016-01-15.

§ 124 Partistöd 2016

LTV 151377

Landstingsfullmäktige fastställde i juni 2014 riktlinje för partistöd att gälla från 2015 01 01. Riktlinjen utgår från de nya regler som gäller för partistöd enligt kommunallagen.

Landstinget Västmanlands partistöd består av ett grundstöd och ett mandatbundet stöd.

- Grundstödet uppgår till 3,0 prisbasbelopp per parti och år.
- Mandatstödet uppgår till 2,7 prisbasbelopp per parti och år.

Partistödet beräknas efter föregående års prisbasbelopp.

Som stöd till ungdomsorganisationerna erhåller respektive parti 1 500 kronor per mandat och år.

Enligt riktlinjerna ska årliga beslut fattas om utbetalning av partistödet.

De partier som är mottagare av partistödet ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt huvudsakliga ändamål: att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

I redovisningen av partistödet från Landstinget Västmanland ska följande ingå:

- Partistödetets omfattning för det aktuella året.
- Hur partistödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin.
- Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen eller landstinget samt vilka motprestationer som i så fall har erhållits.

Redovisningen ska vara undertecknad av behörig företrädare för partiet.

Partierna ska utse en granskare, som ska lämna en granskningsrapport till landstinget. Granskningsrapporten från granskaren ska tydligt intyga att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts och att de uppgifter som partiet redovisar är korrekta. Granskarens namn och kontaktuppgifter ska tydligt framgå. Granskningsrapporten ska ha inkommit till Landstinget Västmanland senast 30 juni året efter det år redovisningen avser.

Inkommer inte redovisningen eller granskningsrapporten inom utsatt tid så ska fullmäktige besluta om partistöd inte ska betalas ut alternativt återkräva utbetalt partistöd.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Partistöd utbetalas för 2016 till de partier som finns representerade i landstingsfullmäktige i enlighet med beslutade riktlinjer.

§ 125 Tillkännagivande i tidningar av fullmäktiges sammanträden 2016

LTV 151378

I ärendet yttrar sig

Jenny Landernäs (M) och Sverre Linton (M).

I ärendet yrkar

Jenny Landernäs (M) framställer följande tilläggsyrkande. Till beslutsmening 3 "Kungörelserna publiceras på landstingets webbplats." läggs " ... och på landstingets officiella kanaler i sociala medier".

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det framställts ett tilläggsyrkande och föreslår att detta ställs mot avslag och därefter ställs landstingsstyrelsens förslag mot avslag. Fullmäktige godkänner ordningen.

Ordföranden konstaterar att fullmäktige bifallit Jenny Landernäs (M) tilläggsyrkande.

Fullmäktiges beslut

1. Kungörelse av 2016 års sammanträden sker i följande tidningar: VLT, Sala allehanda, Bärgslagsbladet/Arboga tidning, Fagerstaposten, Västerås tidning och Magazin 24.
2. Taltidningen VKL erbjuds att föra in landstingets kungörelse.
3. Kungörelserna publiceras på landstingets webbplats och på landstingets officiella kanaler i sociala medier.

§ 126 Motion om omskärelse av pojkar

LTV 141722

Maria Andersson Liljedahl och Magnus Edman, båda (SD), föreslår i en motion inkommen 2014-11-21 att Landstinget Västmanland omedelbart slutar erbjuda omskärelse av pojkar av andra än medicinska skäl.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2014-12-17 § 162.

Landstingsstyrelsens yttrande

Som generell princip följer landstinget de föreskrifter som Socialstyrelsen anvisar, och handläggningen av dessa fall följer såväl praktiskt som etiskt de föreskrifter som Socialstyrelsen angivit (SOSFS 2001:14 (M)) till lagen om omskärelse av pojkar (SFS 2001:499). I föreskrifterna anges tydligt kraven på kompetens, utförande, smärtlindring och information.

När det gäller de etiska diskussioner som förts kring omskärelse av nyfödda där pojkens medgivande inte kan fås är det extra viktigt med information och diskussion med pojkens vårdnadshavare. Informationen kan bland annat handla om vikten av att, ur ett barnrättsperspektiv, vänta så länge att pojken själv kan vara aktivt delaktig i beslutet.

Sammanfattningsvis kommer landstinget även i fortsättningen att utföra omskärelse av pojkar, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter.

I ärendet yttrar sig

Maria Andersson Liljedahl (SD), Denise Norström (S) och Kerstin Åkesson (MP).

I ärendet yrkar

Denise Norström (S) och Kerstin Åkesson (MP) yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Maria Andersson Liljedahl (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag varpå omröstning begärs.

Följande omröstningsordning meddelas av ordföranden. Den som stödjer landstingsstyrelsens förslag till beslut (motionen avslås) röstar ja, den som stödjer bifall till motionen röstar nej. Fullmäktige godkänner ordningen.

Bil 4

När omröstningen avslutats har ja vunnit med 65 röster mot nej med 7 röster. *Det kan noteras att vid omröstningen fungerade inte voteringsdosan på plats 13, Ann-Kristin Lindgrens (S). Hon meddelar att hon röstar ja.*

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Reservation

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) reserverar sig till förmån för Maria Andersson Liljedahls yrkande.

§ 127 Motion om chattfunktion inom psykiatri

LTV 150341

Mikael Andersson Elfgren (M) föreslår i en motion inkommen 2015-03-11 att Landstinget Västmanland startar en försöksverksamhet med en chattfunktion på landstingets hemsida där personer med psykisk ohälsa enkelt kan få kontakt med utbildad personal.

Landstingsstyrelsens yttrande

För närvarande utvecklas ett antal nationella e-tjänster i syfte att underlätta invånarnas kontakter med vården. Ett exempel är en sida på 1177/Vårdguiden som benämns "Ställ en anonym fråga." Där kan man ställa en anonym fråga som gäller den egna eller en närståendes hälsa, vilken vård och behandling man kan få och vilka regler som gäller. De som svarar är sjuksköterskor, barnmorskor, allmänläkare, hudläkare, barnläkare, gynekologer och tandläkare. Frågeställaren får ett meddelade när frågan är besvarad, vilket oftast sker snabbare än inom sju dagar. Man får också information och råd om vad man bör tänka på, vad man kan göra eller vart man ska vända sig. Inga diagnoser ställs. En annan tjänst är "Fråga UMO" som vänder sig till ungdomar och finns på umo.se. Den ideella föreningen Mind har också öppnat en suicidpreventiv stödlinje, Självmordslinjen, dit man kan ringa, chatta eller mejla anonymt dygnet runt.

Inom Landstinget Västmanland följs med stort intresse olika möjligheter till utveckling av vården genom ny teknik, och landstinget ansluts till olika nationella

tjänster. Det är samtidigt viktigt att vara noga med att personer med psykisk sjukdom eller psykisk ohälsa inte särbehandlas utan att de tjänster som är gemensamma är anpassade för dem och deras behov. Med hänvisning till ovanstående anser landstingsstyrelsen inte att det just nu är aktuellt med försöksverksamhet i enlighet med förslaget ovan.

I ärendet yttrar sig

Mikael Andersson Elfgren (M), Hans Jansson (V), Evelina Goderholt (M), Anita Lilja-Stenholm (FP), Ingvar Nordén (KD), Denise Norström (S), Silvana Enelo-Jansson (M), Sverre Linton, Malin Gabrielsson (KD), Bengt-Åke Nilsson (FP), Roman Dostal (S), Susanne Henning Aihonen (M), Lars Aldefors (FP), Dan Avdic Karlsson (V), Kenneth Östberg (S), Görel Korkman (S), Elisabeth Wäneskog (KD), Ida Lindh (FP), Barbro Larsson (C) och Maria Andersson Liljedahl (SD).

I ärendet yrkar

Mikael Andersson Elfgren (M) med flera bifall till motionen.

Hans Jansson (V) bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag varpå omröstning begärs.

Följande omröstningsordning meddelas av ordföranden. Den som stödjer landstingsstyrelsens förslag till beslut (motionen avslås) röstar ja, den som stödjer bifall till motionen röstar nej. Fullmäktige godkänner ordningen.

Bil 5

När omröstningen avslutats har ja vunnit med 37 röster mot nej med 36 röster. *Det kan noteras att vid omröstningen fungerade inte voteringsdosan på plats 13, Ann-Kristin Lindgrens (S). Hon meddelar att hon röstar ja.*

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Reservation

Tomas Högröm, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Birgitta Andersson, Magnus Ekblad, Hamse Omar, Barbro Larsson (samtliga C); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Mikael Andersson Elfgrens yrkande.

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) reserverar sig till förmån för Mikael Andersson Elfgrens yrkande.

§ 128 Motion om kompetensväxling

LTV 141927

Maria Dellham (M) föreslår i en motion inkommen 2014-12-22 att Landstinget Västmanland utreder i vilken utsträckning fysioterapeuter kan överta uppgifter som i dag utförs av läkare, samt att Landstinget Västmanland inför remissrätt för fysioterapeuter inom primärvården.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-02-18 § 9.

Landstingsstyrelsens yttrande

Kompetensöverföring sker redan idag inom alla verksamheter och yrkesgrupper både inom Västmanlands sjukhus och i primärvården. Ortopedkliniker har genomfört en rad förbättringsarbeten för fysioterapeuter genom kompetensförtätning och ökat tvärprofessionellt arbete. Det har lett till ökad tillgänglighet för patienterna med kortare köer, förbättrat omhändertagande och kvalitetsförbättringar.

Motionen tar upp vård på rätt vårdnivå enligt LEON-principen och att alla yrkesgruppers kompetens tas till vara på ett klokt sätt som gagnar patienten. Detta arbete har redan startat idag på flera vårdcentraler där patienten tas om hand i första hand av den yrkeskompetens som är mest lämpad, till exempel fysioterapeut. Det innebär att patienter som har problem med rörlighet får träffa en fysioterapeut för diagnostik, behandling och rehabilitering, om det inte finns misstanke om sjukdom som kräver läkarbedömning.

Arbets sättet är hittills vanligast på de landstingsdrivna vårdcentralerna som har egna anställda fysioterapeuter, men även privata vårdcentraler har möjlighet att arbeta på detta sätt om de har nära samarbete med eller har egna anställda fysioterapeuter. Det kan också nämnas att det pågår en genomlysning av rehabiliteringsverksamheten i landstinget.

Ett exempel på ett tvärprofessionellt arbete som leds av fysioterapeuter är de artrosskolor som finns länsövergripande i primärvården. Inom ramen för höft- och knäledsartrosprocessen har också initiativ tagits för att utreda om fysioterapeuter skulle kunna remittera till röntgen. Eftersom röntgenundersökning är en förutsättning för remiss till ortoped enligt föreliggande Samverkansdokument behöver detta utredas parallellt med remissrätt för fysioterapeuter till specialistsjukvården. Arbetet med detta har inletts.

Den 1 oktober införs egen vårdbegäran, vilket innebär att patienter kan skriva egenremiss till specialistsjukvården. Fysioterapeuter skulle där kunna vara ett stöd till patienter som problem med rörlighet.

I ärendet yttrar sig

Maria Dellham (M) och Pernilla Rinsell (MP).

I ärendet yrkar

Maria Dellham (M) bifall till motionen.

Pernilla Rinsell (MP) bifall till landstingsstyrelsens förslag

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionens förslag om att Landstinget Västmanland utreder i vilken utsträckning fysioterapeuter kan överta uppgifter som i dag utförs av läkare bifalls.
2. Motionens förslag om att Landstinget Västmanland inför remissrätt för fysioterapeuter inom primärvården anses besvarat.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Maria Dellhams yrkande.

§ 129 Motion om resurscentrum för individer med psykisk sjukdom eller ohälsa

LTV 150060

Maria Andersson Liljedahl och Ann-Christine From Utterstedt, båda (SD), föreslår i en motion inkommen 2015-01-15 att landstingsfullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta ett resurscentrum för individer med psykisk sjukdom eller ohälsa, samt att landstingsfullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag att se över en utveckling av samarbetet med kommunerna i Västmanland inom ovannämnda område.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-02-18 § 9.

Landstingsstyrelsens yttrande

När en patient har behov av att flera vårdnivåer och vårdgivare samverkar ska en fast vårdkontakt utses. Det underlättar för patienten och ger möjlighet till ökad delaktighet och medverkan i planeringen av den egna vården och omsorgen. Samordningsansvaret har landstinget och kommunen, inte den enskilde själv. En trygg, effektiv och över tid hållbar vård- och omsorgskedja för den enskilde och dennes närstående leder också på sikt till ett mer effektivt resursutnyttjande för vårdgivarna.

För att förbättra samordningen finns instrumentet Samordnad Individuell Plan (SIP). Där beskrivs vilka insatser som ska göras av vem, när och hur de ska samordnas.

I länet finns en samverkansöverenskommelse mellan landstinget och länets kommuner om SIP-samarbetet. Med den som utgångspunkt gör nu landstinget och länets kommuner en gemensam utbildningsinsats för att stödja ett ökat användande av SIP i verksamheterna. Även skola, försäkringskassa och arbetsförmedling är involverade i utbildningen. Riktad information/utbildning kommer även att erbjudas brukar- och anhängigföreningar. Visionen och

målsättningen med arbetet utgår från den enskildes perspektiv och behov och lyder som följer:

”Min samordnade individuella plan visar mig att dom förstår mina behov och jag vet vad jag får och av vem, samt vart jag vänder mig.”

De åtgärder som föreslås i motionen ingår som en naturlig del i det utvecklingsarbete som ständigt pågår inom landstinget och tillsammans med länets kommuner. Den utbildningsatsning som nu görs för att öka användandet av SIP behöver få tid att implementeras innan andra åtgärder för att stärka samarbetet med berörda instanser införs.

I ärendet yttrar sig

Maria Andersson Liljedahl (SD), Hans Jansson (V) och Ingvar Nordén (KD).

I ärendet yrkar

Maria Andersson Liljedahl (SD) bifall till motionen.

Hans Jansson (V) bifall till landstingsstyrelsens förslag

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Reservation

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) reserverar sig till förmån för Maria Andersson Liljedahls yrkande.

§ 130 Motion om systematisk kompetensutveckling

LTV 150112

Malin Gabrielsson, Ingvar Nordén och Joakim Widell, alla (KD), föreslår i en motion inkommen 2015-01-23 att Landstinget Västmanland ska utreda och följa upp hur väl den systematiska kompetensutvecklingen för vårdens personal fungerar.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-02-18 § 9.

Landstingsstyrelsens yttrande

Utifrån landstingets samverkansavtal med de fackliga parterna finns en överenskommelse om att varje medarbetare en gång per år ska ha ett medarbetarsamtal med sin närmaste chef. Medarbetarsamtalet ska resultera i en personlig kompetensutvecklingsplan. I den personliga kompetensutvecklingsplanen ska de aktiviteter dokumenteras som finns planerade för medarbetaren utifrån dennes roll i verksam

Till stöd för att kunna genomföra den planerade personliga kompetensutvecklingsplanen har varje verksamhet medel avsatta för kompetensutveckling. Till internt stöd finns Landstinget Västmanlands interna

utbildningsenhet Lärcentrum. Inom Lärcentrum bedrivs utbildning både utifrån medarbetarnas yrkesroll men också riktade utbildningar till chefer och allmänna utbildningar som alla behöver gå oavsett yrkesroll, till exempel brandutbildning. Utifrån detta finns ett system för att kunna bedriva en systematik kring medarbetarnas kompetensutveckling. De yrkesinriktade utbildningar som finns, särskilt för legitimationsyrkena, kan avslutas med en kompetenskontroll, ett så kallat "Kompetenskort". Till stöd i kompetenskortsarbetet finns ett it-stöd, Tilda. Lärcentrum har också ett gott samarbete med Mälardalens Högskola, MDH.

Inom Centrum för HR pågår ett förstudiearbete om inköp av it-stöd för kompetensförsörjningsprocessen. It-stödet skulle bland annat kunna stödja i att få en god systematik kring alla våra medarbetares kompetensutveckling. Utifrån medarbetarens yrkesroll kan en individuell kompetensutvecklingsplan finnas redan samma dag medarbetaren börjar sitt arbete inom Landstinget Västmanland. Denna plan byggs på vartefter. Inom ramen för förstudiearbetet kommer en utredning i form av en processkartläggning att ske.

I ärendet yttrar sig

Malin Gabrielsson, Lena Johansson (S) och Elisabeth Wäneskog (KD).

I ärendet yrkar

Malin Gabrielsson (KD) och Elisabeth Wäneskog (KD) yrkar bifall till motionen.

Lena Johansson (S) yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Malin Gabrielssons yrkande.

§ 131 Motion om administration i vården

LTV 150241

Hans Eljansbo (M) föreslår i en motion inkommen 2015-02-17 att Landstinget Västmanland utarbetar och antar en övergripande plan, med åtgärder, för att kartlägga och minska förekomsten av överdriven byråkrati och administration.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-02-18 § 9.

Landstingsstyrelsens yttrande

Motionen tar upp problematiken med ökad administrativ arbetsbörda för vårdpersonal. Utvecklingen inom vården har länge gått mot högre krav på dokumentation och redovisning, från både nationell och regional nivå. Många av de administrativa arbetsuppgifterna har var och en för sig en tydlig koppling till patientnytta. Men summan av många olika krav kan tillsammans leda till ett ifrågasättande av om värdet av den mätning, redovisning och uppföljning som görs står i proportion till arbetsinsatsen.

Begreppet administration saknar i sig en entydig definition. Stora delar av det som i dagligt tal benämns "administration" eller "byråkrati" är patientarbete som varken kan tas bort eller överlåtas på någon annan. Övrig administration är det viktigt att kontinuerligt se över utifrån om den är prioriterad, och om administrationen utförs av rätt personalkategori, för att inte ta tid från direkta vårdarbete och patientmöten.

Inom Vårdval ser man ständigt över vilka krav som ställs och hur inrapportering av uppgifter kan effektiviseras, exempelvis genom införande av Cosmic. I de fall nya nationella krav på rapportering/dokumentation går i linje med befintliga krav från landstinget, anpassas kraven till de nationella.

Det finns exempel på framgångsrikt utvecklingsarbete som visar att det går att ändra på organisationen och arbetsmetoderna för att frigöra mer tid för vård. I myndigheten för vårdanalys rapport " *Ur led är tiden*" (2013:9) gjordes bedömningen att det finns en betydande potential att använda läkares tid och kompetens på ett mer effektivt sätt än idag, och man identifierade fyra utvecklingsområden:

- Prioritera mellan administrativa krav.
- Förbättra it-stöden.
- Utveckla arbetsfördelningen mellan olika yrkesgrupper.
- Optimera bemanningen utifrån patienternas behov.

Inom Landstinget Västmanland utvecklas styr- och ledningsprocessen kontinuerligt för att förenkla och underlätta arbetet. Planeringsförutsättningar och förvaltningsplaner struktureras för att synliggöra den röda tråden och underlätta för arbetet med verksamhetsplaner. När det gäller IT-utvecklingen finns en struktur för såväl ordinarie utveckling av objekt som nyutveckling vilken utgör en bas för att förbättra IT-stödet inom landstinget.

De två senare punkterna beaktas bland annat i det utvecklingsarbete som Västmanlands sjukhus inleder där man under hösten kommer att ta fram en metodik för verksamhetsanalyser. Samtliga kliniker kommer under våren 2016 att gås igenom för att säkerställa en optimal bemanning utifrån att samtlig kompetens används på rätt sätt. Därefter kommer de uppgifter som inte kräver vårdkompetens att utskiljas. Efter detta kan uppgifter som betecknas vårdnära administration och vårdnära service utvecklas vidare i ett nytt koncept.

I ärendet yttrar sig

Hans Eljansbo (M), Denise Norström (S), Bengt-Åke Nilsson (FP), Ingvar Nordén (KD), Pernilla Rinsell (MP), Rigmor Åkesson (S), Tomas Högström (M) och Gunnar Björnstad (M).

I ärendet yrkar

Hans Eljansbo (M) med flera bifall till motionen.

Denise Norström (S) med flera bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag varpå omröstning begärs.

Följande omröstningsordning meddelas av ordföranden. Den som stödjer landstingsstyrelsens förslag till beslut (motionen anses besvarad) röstar ja, den som stödjer bifall till motionen röstar nej. Fullmäktige godkänner ordningen.

Bil 6

När omröstningen avslutats har ja vunnit med 51 röster mot nej med 22 röster. *Det kan noteras att vid omröstningen fungerade inte voteringsdosan på plats 13, Ann-Kristin Lindgrens (S). Hon meddelar att hon röstar ja.*

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enele Johansson, Mathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP) reserverar sig till förmån för Hans Eljansbos yrkande.

§ 132 Motion om vårdval inom psykiatrin

LTV 150986

Tomas Högström (M), Helena Hagberg, (FP), Birgitta Andersson, (C) och Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2015-07-29 att Landstinget Västmanland inför vårdval inom psykoterapi i syfte att erbjuda behandling och stödjande samtal inom vuxenpsykiatrin.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-09-23 § 84.

Landstingsstyrelsens yttrande

Ett arbete med att föra in vårdval enligt LOV för psykoterapi inom vuxenpsykiatrin inom Region Örebro län startades hösten 2014.

I Örebro är förutsättningen att psykoterapi inom ramen för LOV ska erbjudas först efter bedömning av specialistpsykiatrin. Dessutom ska målgruppen i stort sett kunna behandlas med enbart psykoterapi samt eventuellt någon form av enklare läkemedel, exempelvis antidepressivt läkemedel. Det har visat sig att dessa patienter tillhör primärvården i ungefär lika hög utsträckning som specialistpsykiatrin.

De patienter som blivit föremål för denna insats har alltså varit relativt få jämfört med det totala antalet patienter inom psykiatrin. Orsaken till detta är att patienter med multimodala problem inte kan tillgodogöra sig psykoterapi som enda insats. Här

behövs flera professioner som tillsammans jobbar med patienten. Dessa funktioner finns inte hos de privata psykoterapeuterna.

Själva grundtanken med LOV är att patienterna ska få möjlighet att göra egna val. I Örebro har det visat sig vara svårt att få patienter att ta egna initiativ när det gäller att välja psykoterapeut efter att psykoterapi inom ramen för LOV har beviljats. Patienterna har behövt stöd i att göra sina val och därefter påminnelser om att kontakta aktuell terapeut för en första tidsbokning. Listan över patienter inom Region Örebro län som ännu inte gjort något val av psykoterapeut har därför vuxit under första delen av 2015.

Med anledning av ovanstående bedöms det inte fördelaktigt att införa LOV inom vuxenpsykiatrin.

I ärendet yttrar sig

Tomas Högström (M), Hans Jansson (V), Helena Hagberg (FP), Birgitta Andersson (C), Malin Gabrielsson (KD), Barbro Larsson (C), Denise Norström (S) och Gunnar Björnstad (M).

I ärendet yrkar

Tomas Högström (M) med flera bifall till motionen.

Hans Jansson (V) bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag varpå omröstning begärs.

Följande omröstningsordning meddelas av ordföranden. Den som stödjer landstingsstyrelsens förslag till beslut (motionen avslås) röstar ja, den som stödjer bifall till motionen röstar nej. Fullmäktige godkänner ordningen.

Bil 7

När omröstningen avslutats har ja vunnit med 37 röster mot nej med 36 röster. *Det kan noteras att vid omröstningen fungerade inte voteringsdosan på plats 13, Ann-Kristin Lindgrens (S). Hon meddelar att hon röstar ja.*

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Tathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Birgitta Andersson, Magnus Ekblad, Hamse Omar, Barbro Larsson (samtliga C); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Tomas Högströms yrkande.

Maria Andersson Liljedahl, Gunhild Kjällberg, Magnus Edman, Ragnhild Johansson Katarina Broman och Börje Brandhill (samtliga SD) reserverar sig till förmån för Tomas Högströms yrkande.

§ 133 Motion om vårdnära service

LTV 150440

Maria Dellham (M) föreslår i en motion inkommen 2015-03-31 att Landstinget Västmanland inleder ett arbete med att reducera icke-vårdrelaterade uppgifter från vårdpersonal.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-04-22 § 28.

Landstingsstyrelsens yttrande

Landstinget Västmanland arbetar sedan många år med att reducera icke vårdrelaterade uppgifter från vårdpersonal. I motionen nämns den nya vårdbyggnaden som ett exempel där servicefunktioner tagit över arbetsuppgifter från vården. Dessa överföringar genomför många andra landsting idag som VNS-projekt (vårdnära service).

Vårdnära service inom LTV

Vårdnära service omfattar vanligen tjänster såsom lokalvård, måltidshantering, förrådshantering och transporter. Landstinget Västmanlands serviceorganisationer arbetar redan idag med att tillhandahålla och utveckla tjänster inom dessa områden. Landstinget har en hög servicenivå jämfört med andra landsting, vilket deltagande i benchmarkingprogram visar.

- Exempel på servicetjänster inom definitionen för VNS som utförs idag:
- I den nya vårdbyggnaden och inom Urologen och Kirurgen drivs avdelningskök av kökspersonal anställda av Kost.
- Förrådshanteringen i ny vårdbyggnad sköts av servicepersonal. Även andra avdelningar utanför ny vårdbyggnad har utökade tjänster med lokala förråd och närförråd.
- Servicepersonal utför tjänsten slutstädning och titt-in städning för de avdelningar som har enpatientsrum. Städpersonal utför även andra uppdrag på beställning.
- Patienttransportörer arbetar dygnet runt vid Västerås sjukhus.

Aktuell utveckling 2015

Västmanlands sjukhus

Västmanlands sjukhus har som en del i sitt utvecklingsarbete målet att hitta nya strukturer för att bemanna vårdverksamheten utifrån behovet idag och i den närmaste framtiden. Utvecklingsarbetet inom Medicinkliniken är ett exempel där det bland annat arbetats med överföring av uppgifter från vårdpersonal till medicinska sekreterare. På BMT och MAVA har sjuksköterskor avlastats genom utökade resurser av arbetsterapeut och fysioterapeut. Kompetensöverföring från sjuksköterska till undersköterska har genomförts och regleras i särskild instruktion.

Verksamhets- och Ledningsstöd

Den externa bemanningen av vårdpersonal har tagits över av Resursenheten för att få en enhetlig och säker kontakt med bemanningsföretagen. En utökning av tjänsten

till att även omfatta fakturahantering och –granskning är under utveckling. Landstingsservice arbetar fram förslag på utökade tjänster för ytterligare slutstädning och städning på Operationskliniken. Servicepersonal hanterar sedan våren landstingets kaffemaskiner och egenkontroll erbjuds som systemtjänst till de avdelningskök som fortfarande drivs av vården.

Fortsatt utvecklingsarbete

Förvaltningen Verksamhets- och Ledningsstöd har fått följande uppdrag i förvaltningsplanen: "För att uppnå ett effektivare resursutnyttjande ska utvecklingen med att höja servicenivån från Verksamhets- och ledningsstöd och omfördela uppgifter till bäst lämpade yrkesgrupper fortsätta. Ett prioriterat område för förvaltningen är därför att leda arbetet med utvecklingen av verksamhets-(vårdnära) service."

En kartläggning av befintlig vårdnära service har genomförts. Serviceverksamheterna deltar i benchmarkingprogram och förvaltningen följer och deltar aktivt i Sveriges Kommuner och Landstings (SKLs) arbete med VNS och vårdnära administration (VNA).

Utmaningen är att hitta generella strukturella lösningar och finansieringsmodeller för överföring av arbetsuppgifter mellan olika yrkesroller och förvaltningar. Verksamhets- och Ledningsstöd arbetar tillsammans med sjukvården i det här utvecklingsarbetet och kommer att erbjuda struktur och bemanning av det som inte är vårdverksamhet, dvs vårdnära service och vårdnära administration.

Under hösten tar Västmanlands sjukhus fram en metodik för verksamhetsanalyser. Samtliga kliniker kommer sedan under våren 2016 gås igenom för att säkerställa en optimal bemanning utifrån att samtlig kompetens används på rätt sätt. Därefter kommer de uppgifter som inte kräver vårdkompetens utskiljs. Efter detta kan uppgifter som betecknas vårdnära administration och vårdnära service utvecklas vidare i ett nytt koncept.

I ärendet yttrar sig

Maria Dellham (M), Lena Johansson (S) och Helena Hagberg (FP).

I ärendet yrkar

Maria Dellham (M) yrkar bifall till motionen.

Lena Johansson (S) yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Tathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita

Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Maria Dellhams yrkande.

§ 134 Motion om webbaserad tjänst för överbliven utrustning och möbler

LTV 150618

Malin Gabrielsson, Ingvar Nordén och Joakim Widell, samtliga (KD), föreslår i en motion inkommen 2015-05-11 att en webbaserad tjänst för överbliven utrustning och möbler införs.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2015-06-16 § 56.

Landstingsstyrelsens yttrande

Möbler

Vid länets samtliga sjukhus finns det någon form av allmänt möbelförråd där utrangerade möbler samlas för att vid behov återanvändas. Tillträde till dessa möbelförråd har samtliga verksamheter på sjukhusen via transportenheten. Vid länets vårdcentraler finns i allmänhet också ett förråd för överblivna möbler. Om möblerna inte återanvänds inom en viss tidsrymd skickas dessa till sjukhusens större möbelförråd där efterfrågan är större.

Ett aktivt arbete har under senare år bedrivits för att återanvända överblivna möbler vilket inte minst återspeglats vid den stora flytten till landstingshuset, då endast en liten del nytt och begagnat köptes in. Andra stora flyttar som genomförts under senare tid är dels från ing 43 (hus 82) samt ingångarna 6,7 och 8 (hus 81). Även här har verksamheterna till stora delar återanvänt möbler.

I möbelförrådet på Västmanlands sjukhus Västerås är det en ständig rotation på möbler, vilket visar att man hittar användbara möbler till sin verksamhet.

Medicinteknisk utrustning

Medicinteknisk utrustning som det inte längre finns behov av på en avdelning/mottagning skickas till enheten för Medicinsk Teknik. Där bedöms om utrustningen kan/ska behållas och erbjudas annan avdelning/mottagning. Vidare används återlämnad utrustning som reservdelsresurs eller avyttras som gåva till Frälsningsarmén. Medicinsk Teknik har under många år arbetet aktivt med att ta tillvara utrangerad utrustning på ett effektivt sätt och har idag bra rutiner för detta.

Hjälpmedel

Hjälpmedel som inte längre används på sjukhusen eller hos brukare i enskilda hem återlämnas till Hjälpmedelscentrum. Cirka 70 procent av alla returnerade hjälpmedel återanvänds. Övriga hjälpmedel skänks till Frälsningsarmén.

Kostnad IT-stöd/personal

Landstingets transportenhet har idag inom sitt ordinarie uppdrag ansvar för möbelförrådet. Transportenheten har en mycket bra uppfattning om vad som efterfrågas och bedömer om överblivna möbler är värda att spara för eventuell återanvändning.

Transportenheten ansvarar också för viss skötsel i möbelförrådet och transporter till och från. Transportenheten avsätter i dagsläget endast några enstaka timmar per månad för möbelförrådet, som till stora delar sköter sig självt.

Ett eventuellt databaserat visnings-/registersystem behöver förvaltas och kontinuerligt uppdateras med nya uppgifter och eventuella fotografier. För den arbetsinsatsen beräknas tjänstgöringstiden motsvara cirka 25 procent tjänstgöringstid, vilket beräknas till cirka 100 000 kronor. Utöver detta kostar utveckling av en webbtjänst som passar ändamålet cirka 300 000 kronor förutsatt att det är möjligt att använda den plattform som finns inom landstinget idag.

Återanvändning av möbler och utrustning sker i stor utsträckning inom landstinget idag. Kostnaden för ett webbaserat registersystem överstiger de ytterligare besparingar det skulle kunna medföra.

I ärendet yttrar sig

Malin Gabrielsson (KD), Andreas Porswald (MP) och Hans Jansson (V).

I ärendet yrkar

Malin Gabrielsson (KD) bifall till motionen.

Andreas Porswald (MP) bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att fullmäktige beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

Fullmäktigesbeslut enligt landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Hans Eljansbo, Asta Matikainen Lecklin, Mikael Andersson-Elfgren, Silvana Enelo Johansson, Tathias Goldkuhl, Evelina Goderholt, Sten Linder, Johan Widén, Gunnar Björnstad, Sverre Linton, Fredrik Larsson, Susanne Henning Aihonen, Jenny Landernäs, Ola Saaw (samtliga M); Helena Hagberg, Anita Stenholm-Lilja, Lars Alderfors, Bengt-Åke Nilsson och Ida Lindh (samtliga FP); Malin Gabrielsson, Elisabeth Wäneskog och Ingvar Norden (samtliga KD) reserverar sig till förmån för Malin Gabrielssons yrkande.

§ 135 Inkomna interpellationer och fråga

- a) Interpellation från Tomas Högström (M) om behandlingsenheten Lövhaga (LTV 151294). Interpellationen inkom inför sammanträdet 2015-10-21. Fullmäktige beslutade att den fick besvaras vid sammanträdet 2015-11-18.
- b) Interpellation från Sverre Royen Linton (M) om hur landstinget hanterar eventuell information om vårdgivande mottagning eller liknande på kontoutdrag (LTV 151443).
- c) Interpellation från Sverre Royen Linton (M) om reklam i kollektivtrafiken (LTV 151452).
- d) Interpellation från Barbro Larsson (C) om vad landstinget kan göra för att

- underlätta för Migrationsverket att finna lokaler till asylsökande (LTV 151454).
- e) Interpellation från Jenny Landernäs (M) om landstingets styrande dokument (LTV 151460).
  - f) Interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om det ideella engagemanget i flyktingkrisen (LTV 151461).
  - g) Interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om familjecentralen i Sala (LTV 151462).
  - h) Interpellation från Maria Dellham (M) om Skultuna vårdcentral (LTV 151463).
  - i) Fråga från Helena Hagberg (FP) om broreparationen i Köping (LTV 151475).

Fullmäktige beslutar

1. Interpellationerna och frågan får ställas.

§ 136 Svar på interpellationer

- Bil 8 a) Svar på interpellation från Tomas Högström (M) om behandlingsenheten Lövhaga (LTV 151294).
I debatten yttrar sig
Tomas Högström (M), Hans Jansson (V), Barbro Larsson (C) och Ingvar Nordén (KD).
- Bil 9 b) Svar på interpellation från Sverre Royen Linton (M) om hur landstinget hanterar eventuell information om vårdgivande mottagning eller liknande på kontoutdrag (LTV 151443).
I debatten yttrar sig
Sverre Royen Linton (M), Denise Norström (S) och Gunnar Björnstad (M).
- Bil 10 c) Svar på interpellation från Sverre Royen Linton (M) om reklam i kollektivtrafiken (LTV 151452).
I debatten yttrar sig
Sverre Royen Linton (M), Tommy Levinsson (S) och Andreas Porswald (MP).
- Bil 11 d) Svar på interpellation från Barbro Larsson (C) om vad landstinget kan göra för att underlätta för Migrationsverket att finna lokaler till asylsökande (LTV 151454).
I debatten yttrar sig
Barbro Larsson (C), Anderas Porswald (MP) och Malin Gabrielsson (KD).
- Bil 12 e) Svar på interpellation från Jenny Landernäs (M) om landstingets styrande dokument (LTV 151460).
I debatten yttrar sig
Jenny Landernäs (M), Denise Norström (S), Ida Lindh (FP) och Andreas Porswald (MP).
- Bil 13 f) Svar på interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om det ideella engagemanget i flyktingkrisen (LTV 151461).
I debatten yttrar sig
Malin Gabrielsson (KD) och Denise Norström (S).
- Bil 14 g) Svar på interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om familjecentralen i Sala (LTV 151462).
I debatten yttrar sig
Malin Gabrielsson (KD), Andreas Porswald (MP), Pernilla Rinsell (MP) och Barbro Larsson (C).

- Bil 15
- h) Svar på interpellation från Maria Dellham (M) om Skultuna vårdcentral (LTV 151463).
I debatten yttrar sig
Maria Dellham (M) och Pernilla Rinsell (MP).
  - i) Svar på fråga från Helena Hagberg (FP) om broreparationen i Köping (LTV 151475).
I debatten yttrar sig
Helena Hagberg (FP) och Kenneth Östberg (S).

§ 137 Valärenden

Valärendena föredras av Olof Walldén (S), valberedningens ordförande.

Fyllnadsval

1. Västmanlands kommuner och landsting (VKL), 2015-11-18--2018-12-31

Fyllnadsval efter Karin Thorborg (V), en ersättare för ombud.

Ersättare för ombud

1. Niklas Strand, Västerås kommun

2. Beredningen för invånardialog, 2015-11-18--2018-10-14

Fyllnadsval efter Karolina Myllergård och Mattias Bark (båda S), två ledamöter.

Ledamöter

1. Johanna Skottman (S), Surahammars kommun
2. Per Carlesson (S), Köpings kommun

3. Patientnämnden, 2015-11-18--2018-10-14

Fyllnadsval efter Johanna Skottman, en ledamot tillika förste vice ordförande.

Ledamot/förste vice ordförande

1. Rigmor Åkesson (S), Kungsörs kommun

Rättelse

Vid fullmäktiges sammanträde 2015-09-23 utsågs Hans Jansson (V) till röstombud för Västmanlands Lokaltrafik AB av misstag hade ordet "ersättare för" fallit bort. Föreslås därför att beslutet rättas så att Hans Jansson (V), Västerås kommun utses till ersättare för röstombud för Västmanlands Lokaltrafik AB, 2015-09-23 till ordinarie årsstämma 2019.

Fullmäktiges beslut

1. Valen förrättas enligt valberedningens förslag.
2. Tidigare beslut 2015-09-23 avseende röstombud rättas.

§ 138 Sammanträdet avslutas

Ordföranden tackar deltagarna för dagens sammanträde och förklarar det avslutat klockan 21:00.

Vid protokollet

Erika Hedlund, mötessekreterare

Justerat 2015-11-25

Glenn Andersson
Ordförande

Helena Hagberg
Justerare

Birgitta Andersson
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på landstingets anslagstavla
2015-11-25 intygas: